

Operace Paperclip

W cs.wikipedia.org/wiki/Operace_Paperclip

[Skočit na navigaci](#) [Skočit na vyhledávání](#)

Tým Paperclip v Fort Bliss, Texas

Operace Paperclip (nebo také **projekt Paperclip**) bylo krycí jméno amerického projektu, který měl za úkol převést po konci druhé světové války z nacistického Německa do Spojených států německé vědce. Pro tento účel byla vytvořena i tzv. Joint Intelligence Objectives Agency,^[1] která spravovala dokumenty a informace o této operaci. Účelem bylo propašování vědců z nacistického raketového průmyslu, medicíny a z divizí chemických zbraní, a zároveň zabránit, aby je nezískal Sovětský Svaz.^[2]

Původním záměrem – a bezejmenným plánem – americké armády bylo pouze vyslechnout vědce, pracující na válečných raketách, a zabavit jejich plány a materiály. To se změnilo 22. května 1945, kdy major Robert B. Staver prohlásil evakuaci německých vědců a jejich rodin za velmi důležitou pro válku v Tichomoří. 19. července 1945 byl tento plán pojmenován jako operace *Overcast* a zároveň byl značně rozšířen počet vědců i projektů, zamýšlených k transportu přes oceán. Kvůli příliš velkému rozšíření povědomí o názvu *Overcast* byla nakonec operace přejmenována na *Paperclip* (operace *Kancelářská sponka*). Projekt podepsal v srpnu 1945 prezident Harry S. Truman.

Vědci

Za nejdůležitější vědce, kteří měli být nalezeni a přepraveni do USA, byli považováni Wernher von Braun (člen SS, tvůrce proslulé střely V-2), Kurt Blome (lékař specializující se na biologické zbraně, který testoval své vynálezy na vězňích z Osvětimi), nebo Hubert Strughold (zkoumal účinek extrémně nízkých teplot na lidské tělo ve vyhlazovacích táborech Dachau a Osvětim)^[2] a další jejich spolupracovníci. Objekty zájmu dále byli raketoví inženýři, chemici, lékaři a experti na námořní zbraně. V září 1945 přiletělo do USA prvních sedm německých vědců, mezi kterými byl i právě Wernher von Braun, a byla jim nabídnuta pracovní smlouva na raketové základně White Sands. V následujících měsících bylo převezeno více než 100 dalších vědců, například Anton Flettner,^[3] Walter Dornberger, Ernst R. G. Eckert, Krafft Arnold Ehricke, Alexander Lippisch, Arthur Rudolph, Walter Schreiber, Ernst Stuhlinger a Bernhard Tessmann, Reinhard Gehlen, Franz Six (velitel brigády SS, v Rusku likvidoval prominentní židy), a Alois Brunner (osobně zodpovědný za smrt více než 128 000 židů).^[4] Svůj nový domov na americké půdě našlo nakonec více než 1500 osob - vědců, kteří za války byli členy nacistické strany (NSDAP, SS), podíleli se na zverstvech druhé světové války či "jen" zneužívali otrockou práci vězňů s plným vědomím, že lidé pracující v jejich továrnách jsou jen levným a dostatečně početným „spotřebním materiálem“. Těm všem po válce umožnily americké tajné služby pracovat, americká armáda vymazala jejich pochybnou minulost i zločiny,^[5] což dodnes představuje nedořešený morální problém.^[6]

- **Special Mission V-2** – americká operace, jejíž cílem bylo prozkoumání technických detailů raket V-2, jejich testování a využití poznatků pro své vlastní rakety.
- **Operation Backfire** – britská operace, testování raket V-2 v oblasti Cuxhaven v Německu.
- **Operace Lusty** – americká operace pro získání německých leteckých inženýrů a zejména pak německé letecké technologie

Důsledky

Pro USA bylo hlavní prioritou vítězství ve studené válce, proto se mnoho z vědců, původně pracujících v nacistickém Německu, ukázalo být velmi užitečnými ve vědeckých organizacích včetně NASA (Wernher von Braun se stal ředitelem Marshall Space Flight Center v Alabamě a později i tvůrcem rakety Saturn V, která byla použita v programu Apollo) a výrazně přispěli k rozvoji proudového letectví a astronautiky.

Výsledky některých projektů jsou stále klasifikovány jako tajné a někteří konspirační teoretikové věří, že se němečtí vědci podíleli i na vývoji takzvaných létajících talířů.^{[7][8]}

Reference

1. ↑ *Joint Intelligence Objectives Agency [online]. Dostupné online.*
 2. ↑ Skočit nahoru k: ^a ^b *Enigma.cz. enigmaplus.cz [online]. [cit. 2021-04-07]. Dostupné online.*
 3. ↑ Boyne, Walter J. (2011). *How the Helicopter Changed Modern Warfare*. Pelican Publishing. str. 45. ISBN 1-58980-700-6. (anglicky)
 4. ↑ *zoommagazin.cz. zoommagazin.iprima.cz [online]. [cit. 2021-04-07]. Dostupné online.*
 5. ↑ *Zoom.cz. zoommagazin.iprima.cz [online]. [cit. 2021-04-07]. Dostupné online.*
 6. ↑ *Deník.cz. taborsky.denik.cz [online]. [cit. 2021-04-07]. Dostupné online.*
 7. ↑ Tom Bower, *The Paperclip Conspiracy: The Hunt for the Nazi Scientists*, 1987, Little Brown & Co (T), Boston, Massachusetts, U.S.A.
 8. ↑ MATTERN & FRIEDRICH, *UFO'S: NAZI SECRET WEAPON?*, 1975, Samisdat, Ltd., Toronto, Canada
- Alsos
 - COINTELPRO

- Obrázky, zvuky či videa k tématu Operace Paperclip na Wikimedia Commons
- Annie Jacobsen, „Operation Paperclip“